Cena 60 hal.

Nowy Dziennik wychodzi codziennie rano — Wtorki w poniedziałki.

ADRES redakcyi i administracyi: Kraków ul. Stradom l. 15.

Nr. Telefonu 270; w nocy 1588. Rękopisów nie zwraca się.

KONTO czek. P. K. O. Nr. 141.123.

Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

...z odnoszeniem do domu mies. ... K. kwart. 66 K. — Z przesyłką: mies. 18 K. — kwart. 48 K. Za granicą: mies. 24 K. kwartalnie 72 K.

Cena ogłoszeń: 1 w. pet. ... Nadesłane ... Zawiadomienia ślubne ...

Rok III. | Kraków, poniedziałek 5 stycznia 1920 | Nr. 5

Nasza przyszłość.

Kraków, 4 stycznia.

(b) Uważnego badacza uderzają dwa nawzajem ze sobą sprzeczne prądy we współczesnem życiu żydowskiem: jeden zmierza w kierunku dośrodkowym, drugi zaś w kierunku wprost przeciwnym — odśrodkowym. Zjawisko to, paradoksalne i nieprawdopodobne napozór, jest jednak w gruncie rzeczy wiernem odbiciem dzisiejszego położenia naszego narodu — położenia istotnie przełomowego i zupełnie wyjątkowego w naszej historyi. Należy tylko zdać sobie jasno sprawę z faktu, że po dwóch tysiącach lat wędrówki i rozproszenia, bytu nawskróś nienormalnego bo bezterytoryalnego, rozpoczynamy z powrotem snuć przerwaną nić dziejową. Palestyna, która była dla całych pokoleń snem, marzeniem, fantazyą lub relikwią religijną, poczyna wkraczać w sferę najrealniejszej rzeczywistości. Charakterystycznem jest zwłaszcza, że nie wszystkie stronnictwa i grupy żydowskie, stojące na gruncie palestyńskim, z jednych i tych samych motywów ideowych ciążą ku Palestynie. Przeciwnie, rosyjscy »miłośnicy Syonu«, dawni »chowewe-syoni«, z innych przyczyn wypisują hasło Palestyny na swym sztandarze, aniżeli np. poale-syoniści. Pierwsi widzą w ziemi Izraela świętość i utęsknioną ojczyznę, drudzy — konieczny teren pod ...ny gmach gospodarczy narodu żydowskiego. A równie gorąco i namiętnie pragną jej oboje. W tem ... realna wartość i siła, a zarazem gwarancya realizacyi ideału palestyńskiego — gwarancya pewniejsza od wszelkich uchwał konferencyjnych. — Pod wpływem zaś tej okoliczności, iż Palestyna wkroczyła w obręb polityki żydowskiej, iż stała się integralną częścią naszej rzeczywistości, nastąpiła wokoło metamorfoza w ustroju duchowym współczesnego żydostwa. Okazało się, że w polityce, zarówno jak w życiu, żadne zjawisko nie wiedzie bytu oddzielnego i odrębnego i nie stanowi ... dla siebie. Pod wpływem Palestyny nacyonalizuje się zwolna ... żydowskie, i to nawet tam, gdzie ...y się tego najmniej mogli spodziewać. W Niemczech np., gdzie asymilacya poczyniła już bardzo znaczne postępy, zauważyć się dają coraz wyraźniejsze objawy powrotu wewnętrznego do żydostwa. Proces ten wzmoże się z wszelką pewnością niesłychanie wówczas, gdy w Palestynie rozpocznie się ... faktyczna budowa żydowskiej siedziby narodowej. Nić, wiążąca żydostwo z krajem ojców, zadzierzgać się będzie coraz silniej. Wspólne interesy ... i materyalne wytworzą łączność, ...okaże się czynnikiem, wzmacniającym poczucie żydowskie bardziej mocno od wszelkich innych momentów. To ... zaś znajduje się już dzisiaj w ... powstawania i leży niejako na ... tego procesu wewnętrznego, jaki ... dzisiejsze żydostwo przeżywa. To prąd dośrodkowy w życiu ... współczesnego żydostwa, znajduje wyraz we wzmożonem tempie ...nich naszych usiłowań na polu zarówno politycznem i społeczno-gospodarczem, jak i kulturalno duchowem. Wszędzie, a w szczególności naturalnie na Wschodzie, mnożą się instytucye żydowskie, rośnie samopoczucie, tężeją siły, dotychczas ukryte i uśpione.

A równocześnie ujawnia się prąd odśrodkowy. Czyż nie jest znamiennem i głęboko charakterystycznem, że w chwili, gdy samowiedza w żydostwie i wiara w siebie rosną z dniem każdym, że w tej samej chwili — i to nawet u nas, w Polsce, a więc na Wschodzie — coraz częściej spotykamy się z takimi przykładami konsekwencyj asymilacyjnych, jak zmiany nazwisk, chrzty itp.? Tłómaczenia sobie tego zjawiska pobudkami czysto osobistemi nie wystarczają, gdyż i przed wojną nie należała przynależność formalna do żydostwa do zbyt miłych wygód. Tkwi tu bezwątpienia pewien moment ogólny i objektywny. Naszem zdaniem moment ten polega na uświadomieniu sobie — po obu stronach —, że żydostwo staje się realnością, która napełnia się nową treścią. Że nadal będzie trudno balansować i siedzieć na dwóch krzesłach. Że w epoce realizacyi żydowskiej siedziby narodowej niemożliwą się stanie degradacya żydostwa do gminy wyznaniowej. Że można jeszcze jako tako nie uznawać narodowego charakteru żydostwa, gdy się przynajmniej tkwi w niem głęboko religijnie, ale wprost niepodobna być Żydem, nie będąc nim ani narodowo ani — faktycznie — religijnie. I stąd to pochodzi, że jednostki, które już nie są Żydami z woli, z istotnego pragnienia kontynuowania żydostwa — opuszczać poczynają jego szeregi. Że chęć zrobienia karyery, niskość charakteru, małoduszność, brak hartu i dumy osobistej, jednem słowem golusowość odgrywają bardzo dużą rolę u naszych dzisiejszych neofitów, to nie ulega oczywiście wątpliwości. Ale poza tem tkwią głębsze momenty — te właśnie, o których mówiliśmy.

I tak nurtują żydostwo współczesne dwa prądy. Który zwycięży? Prąd odśrodkowy, jako wypływ nienormalnego naszego położenia w golusie, wyrywać nam będzie niewątpliwie wiele jednostek i rodzin. Wobec 14-tu milionów naszego narodu — jest i będzie to jednak tylko kropla wody, bez znaczenia i bez wpływu na nasze losy. Warunki objektywne — a w centrum ich: Palestyna — wzmacniać zaś będą coraz bardziej prąd dośrodkowy. O przyszłość żydostwa możemy być spokojni, — mimo objawów dzisiejszej asymilacyi, — zupełnie spokojni.

Wilson zdecydował się na kompromis

L. WIEDEŃ, (Telef.) Z Waszyngtonu donoszą, że jest już faktem, że Wilson zdecydował się na kompromis w kwestyi traktatu pokojowego.

Konferencya pokojowa nadal w Paryżu.

Paryż. PAT. Ajencya Havasa donosi z Paryża: Wedle sprawozdań z różnych stron nie zbierze się paryska konferencya przed końcem przyszłego tygodnia. Lloyd George nie odjedzie przed poniedziałkiem do Paryża. Przyjazd Nittiego do Londynu nie nastąpi przed niedzielą lub poniedziałkiem. Potwierdzają, że nigdy nie było mowy o tem, by przenosić siedzibę konferencyi do Londynu.

Wilson wycofa się z życia politycznego.

Wiedeń. PAT. Telegraphen Komp. donosi z Waszyngtonu: W kierujących kołach dyplomatycznych słychać, że prezydent Wilson zamierza wkrótce wycofać się z życia politycznego. Sądzą, że zamiar ten urzeczywistni, skoro upłynie termin jego prezydentury. Na stąpi to dopiero w roku 1921. Jest możliwe, że ogłosi on ten swój zamiar z okazyi wielkiego politycznego zebrania stronnictwa demokratycznego, które się odbędzie w dniu 18 stycznia.

O los Konstantynopola.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. podaje z Waszyngtonu wedle New-York Heralda z Konstantynopola, że turecka armia narodowa pod Mustafą Kemal baszą czyni stałe postępy w kierunku Konstantynopola. W kołach dyplomatycznych koalicyjnych w Konstantynopolu panuje co do losu miasta i cieśnin wielka niezgoda. Żądania Greków co do Konstantynopola nie mogą być spełnione, ponieważ w takim wypadku wybuchłaby wkrótce wojna bułgarsko turecka. Włochy pragną udzielenia mandatu Stanom Zjednoczonym, ponieważ dla Włoch byłoby to politycznie nieszkodliwem a gospodarczo bardzo korzystnem. Francya występuje bardzo stanowczo przeciwko udzieleniu protektoratu komisyi międzynarodowej, ponieważ w tym wypadku przy zawikłaniach wojennych zajęłaby Konstantynopol i cieśniny najsilniejsza potęga morska.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Londynu, za „Pall Mall Gazette“, że sprawa Konstantynopola i cieśnin będzie w ten sposób uregulowana: Konstantynopol i Cieśniny będą umiędzynarodowione. Francya i Anglia będą tam wspólnie otrzymywały protektorat. Nowa siedziba rządu tureckiego będzie w Małej Azyi. Sułtan będzie uznany jako głowa kościoła, Konstantynopol pozostanie religijnym ośrodkiem Islamu. Dziennik podaje, że Lloyd George udaje się do Paryża z dokładnie wygotowanymi planami i że można liczyć iż konferencya pokojowa plan ten przyjmie.

Rewelacye francuskie o misyi ks. Sykstusa.

L. Wiedeń. (Telef.) Pisma paryskie ogłaszają akta rządu francuskiego o misyi pokojowej z r. 1917 ks. Sykstusa z Parmy, szwagra b. cesarza Karola. Z aktów tych okazuje się, że książę Sykstus opuścił Austryę po wybuchu wojny za zgodą cesarza i za jego zgodą wstąpił do armii francuskiej. W lutym 1917 r. przedłożył on rządowi francuskiemu tajną propozycyę pokojową Austryi, zawierającą następujące punkta; Austrya zgadza się 1) na odstąpienie Francyi Alzacyi i Lotaryngii, 2) na opróżnienie Belgii i Serbii, 3) na przyznanie Konstantynopola Rosyi a w zamian za to żąda pomocy koalicyi w razie napadu Niemiec, gdyby te chciały się zemścić za odpadnięcie.

W toku rokowań wyjeżdżał ks. Sykstus dwukrotnie do Wiednia i bywał narady na zamku w Laxenburgu. Równocześnie wystąpiły też Włochy z propozycyą pokojową, żądając odstąpienia włoskiej części Trentino.

Dokumenty te rzucają całkiem nowe światło na hr. Czernina, który w 1918 r. zaprzeczył, jakoby toczyły się jakiekolwiek rokowania pokojowe z Francyą i skłonił cesarza Karola do wysłania do Wilhelma telegramu, w którym Karol piętnuje Clemenceau'a jako kłamcę. Obecnie okazuje się, że Czernin nietylko o przebiegu rokowań był poinformowany, ale też osobiście brał w nich udział. Rokowania posunęły się bardzo daleko i zostały nagle zerwane. Z aktów nie można wywnioskować, kto był zerwania przyczyną, ale zdaje się nie ulegać wątpliwości, że spowodowały je Niemcy.

Wilhelm o Bismarku.

L. WIEDEŃ. (Telefonem). Berlińska »Vossische Ztg.« ogłasza listy Wilhelma do cara Mikołaja z r. 1896, w których to listach Wilhelm wyraża się z wielkiem oburzeniem o Bismarku z powodu ogłoszenia przez niego traktatu niemiecko—rosyjskiego. Wilhelm zarzuca Bismarkowi bezwstyd i podłość.

Przygotowania do obsadzenia obszarów plebiscytowych.

Wiedeń, PAT. „Neues Wiener Tagblatt“ donosi z Berlina: Komendanci wojsk w obsadzonych terytoryach otrzymali wczoraj od marszałka Focha informacye, że ratyfikacya traktatu pokojowego wkrótce nastąpi i że należy powziąć wszystkie przygotowania dla obsadzenia tych obszarów, co do których istnieją postanowienia traktatu wersalskiego.

Nieprawdopodobny zwrot w sprawie Śląska cieszyńskiego?

K. WIEDEŃ. (Telef.). Ostrawska »Morgenzeitung« donosi z poinformowanych — jak zapewnia — kół koalicyjnych, jakoby w mającym się wkrótce rozpocząć drugim okresie konferencyi pokojowej miała uledz nowemu rozwiązaniu kwestya Śląska cieszyńskiego. Od pewnego czasu mają się też w tej sprawie toczyć wstępne narady między koalicyą a rządami warszawskim i praskim. Według tego źródła nie doszłoby do plebiscytu na Śląsku cieszyńskim, który miałby przypaść z pewnemi zmianami Czechosłowacyi. Polska miałaby, za zrzeknięcie się Śląska cieszyńskiego otrzymać odpowiednie rekompensaty tak pod względem gospodarczym jak też i terytoryalnym na granicy rosyjskiej. Jak sprawa obecnie stoi, ma być rząd polski skłonny (? P. R.) do zrezygnowania z plebiscytu w Cieszyńskiem. Przed definitywnem odstąpieniem Czechosłowacyi zostałby Śląsk cieszyński poddany na krótki okres przejściowy pod zarząd kom. międzyn. (Wiadomość powyższą brzmiącą wprost nieprawdopodobnie należy przyjąć z wszelką rezerwą P. R.).

— Stany Zjednoczone udzielą Austryi kredytu w wysokości 70 milionów dolarów.

Zajęcie Bydgoszczy — 17 lub 18 b. m.

TORUŃ, PAT. Wedle doniesienia »Ostdeutsche Rundschau« z Bygdoszczy, władze polskie obejmą Bydgoszcz dnia 17 lub 18 bm.

O pożyczkę zagraniczną.

M. WARSZAWA. (Telefonem). W tutejszych kołach finansowych stojących blizko Krajowej Kasy Pożyczkowej rozeszła się dzisiaj wiadomość o zaofiarowania Polsce znacznej pożyczki zagranicznej, uwarunkowanej dalszą akcyą pacyfikacyjną ze strony Polski na Ukrainie.

M. WARSZAWA. (Telef.) W sferach finansowych rozeszła się dziś wiadomość, że pożyczka zagraniczna, która miała dojść do skutku w St. Zjednoczonych i była ocenianą jako korzystna dla nas, miała uledz zasadniczym zmianom. Rząd St. Zjednoczonych podobno nie chce się zgodzić na zmianę asygnat pożyczki polskiej na asygnaty pożyczki amerykańskiej.

Odszkodowanie dla urzędników w Małopolsce.

WARSZAWA, PAT. Minister skarbu p. Władysław Grabski oświadczył, że straty jakie poniosą urzędnicy i pracownicy państwowi wskutek wypłat w Małopolsce i byłej okupacyi austryackiej pensyi i płac w markach, zostaną pokryte w całości przez specyalne wydatki.

Znamienne oświadczenie.
Objawy skruchy.

M. WARSZAWA. (Telefonem) »Przegląd Wieczorny« przedrukowując odezwę posłów żydowskich w sprawie spoczynku niedzielnego zaopatruje ją następującemi uwagami: »Odezwa nie odznacza się przejrzystością. W pierwszej chwili wygląda ona tak, jak gdyby wzywała do stawiania silnego oporu ustawie i do otwierania sklepów oraz prowadzenia warsztatów w niedzielę. Mimo pierwszego wrażenia jest pewnem, że posłowie żydowscy nie mieli czegoś podobnego na myśli, ponieważ wiedzą, że ustawa uchwalona przez olbrzymią większość w Sejmie musi być uszanowaną. Nikomu nie wolno wogóle myśleć o oporze, bo byłby to gwałt, który pociągnąłby za sobą wyroki sądowe i kary. Żydom pozostaje jedynie droga legalna przekonania opinii publicznej, że ustawę należałoby znieść w drodze odpowiedniej uchwały sejmowej. Jak długo ustawa będzie obowiązywać, trzeba się do niej stosować«.

Ze zjazdu radnych żydowskich
Dzień trzeci, czwarte posiedzenie.

WARSZAWA. Przewodniczy poseł Grünbaum, który udziela głosu drowi Bychowskiemu do referatu »O szpitalnictwie«. Po krótkiem przemówieniu pos. Grünbaumа konferencya przystępuje do uchwalania rezolucyj, które zostają jednomyślnie przyjęte. Konferencya uchwala także, iż nowo wybrana Rada centralna jest sekcyą przy Tymczasowej Żydowskiej Radzie Narodowej. Konferencya wyraża życzenie, by Rada Centralna zwróciła się do poszczególnych partyj żydowskich z propozycyą wstąpienia do Rady. Po wyborze Rady centralnej zjazd zamknięto.

Masaryk o polityce wobec mniejszości narodowych w Czechosłowacyi.

Wiedeń. (Tel. wł.) Z Pragi donoszą: Prezydent republiki czecho słowackiej Masaryk udzielił naczelnemu redaktorowi „Venkova“ posłuchania, podczas którego wskazał na niejednolity charakter narodowy ludności republiki. Wobec tego polityka wewnętrzna rządu wobec mniejszości narodowych ściśle związana jest z polityką zagraniczną wobec państ sąsiednich. „Przeto — wywodził Masaryk — kłaść nacisk na to, by więcej, niż dotąd, brano pod uwagę następstwa zagraniczne, jakie wyniknąć mogą z całej naszej polityki wewnętrznej.“

Amerykańska organizacya dla handlu zagranicznego.

WIEDEŃ, PAT. Tel. Comp. donosi z Nowego Jorku: W Ameryce założono wielką organizacyę dla handlu zagranicznego, w której gra kierującą rolę Pierpont Morgan. Organizacya jest wynikiem przyjętego przedłożenia zmierzającego do sfinansowania handlu zagranicznego. Wiele wielkich przedsiębiorstw i banków uczestniczy w tej organizacyi.

W sprawie zjednoczenia wszystkich stronnictw socyalno-rewolucyjnych.

Berlin. (B. K.). Celem zjednoczenia wszystkich stronnictw socyalno-rewolucyjnych, wystosowała egzekutywa niemieckiej partyi socyalistów niezawisłych do wszystkich wchodzących w rachubę stronnictw pismo, w którem zwraca się w myśl poleceń ostatniego zjazdu partyjnego do trzeciej międzynarodówki i stronnictw rewolucyjnych innych krajów z projektem odbycia konferencyi przygotowawczej w sprawie międzynarodówki. Konferencya ta miałaby się odbyć w lutym b. r. w Niemczech albo Austryi.

Bolszewicy proponują Włochom podjęcie stosunków.

WIEDEN. PAT. Wied. Biuro koresp. donosi z Helsingforsu: Rosyjski rząd sowiecki zwrócił się do rządu włoskiego z propozycyą natychmiastowego podjęcia stosunków, powołując się na uchwalę włoskich socyalistów, tudzież na oświadczenie rządu włoskiego, który zapowiedział podjęcie stosunków ze wszystkiemi dotąd nieprzyjacielskiemi państwami. Rząd sowiecki wskazuje na to że armia czerwona niebawem obsadzi wybrzeże Morza Czarnego, skutkiem czego otworzy się bezpośrednia droga do Włoch.

Zagadkowa sytuacya na Ukrainie.

WARSZAWA. Z wiarygodnego źródła otrzymuje »Kuryer Polski« szereg senzacyjnych informacyi o sytuacyi na Ukrainie:

Mianowicie, jak dowiadujemy się, socyal-rewolucyoniści ukraińscy pozostali w Kijowie porozumieli się po zajęciu tego miasta przez armie czerwone z bolszewikami i utworzyli wespół z nimi komunistyczny rząd ukraiński, do którego weszli między innemi i działacze z obozu Petlury, a więc b. premier — Mazepa, b. minister pracy — Bezpałko, b. wódz armii — ataman Pawleńko. Nowy gabinet rozesłał radio, w którem wzywa do powrotu z zagranicy pierwszego premiera Rzeczypospolitej Ukraińskiej p. W. Winniczenkę.

W armii Denikina nastąpił zupełny rozkład. Ochotnicy sprzedają broń powstańcom ukraińskim. Część armii galicyjskiej, która przeszła do Denikina wróciła znowu na stronę ukraińską i przyłączyła się do grupy atamana Konowalcza i Winnicy. Bardzo możliwe, że grupa ta też weszła w porozumienie z bolszewikami, tworząc prawe skrzydło ich armii tamtejszej.

Przybyli z Odessy twierdzą, że zajęcie Odessy przez bolszewików nastąpi najdalej w ciągu miesiąca, o poważnym oporze ze strony wojsk Denikina mowy być nie może.

Ciekawe są też w świetle tych wydarzeń informacye o zamiarach i widokach bawiącego w Warszawie atamana Petlury.

Formuje on nowy rząd ukraiński bez udziału S. D. i S. R., a więc wyłącznie z przedstawicieli partyi t. zw. burżuazyjnych.

Na czele gabinetu stanąć ma p. Andrzej Lewickij, on też utrzymałby w swem ręku tekę spraw zagranicznych. Do gabinetu wejść mają gen. Miedwiedskij (wojsko), Margolin (Skarb), Zołotnickij, Prokopowicz i dwaj delegaci paryscy.

Ten rząd miałby w porozumieniu z Polską i Ententą, na terenie Ukrainy prawobrzeżnej zbudować państwowość ukraińską na zasadach parlamentaryzmu i i utrzymania własności prywatnej«.

M. WARSZAWA, (Telefonem). »Gazeta Warszawska« zaprzecza wiadomości podanej przez wczorajszą prasę polską, jakoby niektórzy członkowie b. rządu Petlury mieli się połączyć z bolszewikami w Kijowie.

Praca palestyńska w Niemczech.

W Niemczech organizuje się obecnie praca palestyńska na bardzo szeroką skalę. Pod hasłem wybudowy Palestyny skupiły się w s z y s t k i e stronnictwa i grupy żydowskie. Aczkolwiek waluta niemiecka stoi nizko, to jednak nie chce żydostwo niemieckie stać poza nawiasem pracy przygotowawczej, mającej na celu stworzenie siedziby palestyńskiej dla narodu żydowskiego — i chce się również przyczynić do zebrania koniecznych funduszów.

Do szerszego Komitetu akcyi »Palästina—Aufbaufonds« należą prócz syonistów osobistości, które dotychczas stały zdala nie tylko od syonizmu, ale wogóle od żydostwa. Wystarczy przytoczyć takie nazwiska jak dra Józefa Blocha, wydawcy »Sozialistische Monatshefte«, dra Zygfryda Jacobsohna, wydawcy »Weltbühne« i cały szereg wybitnych profesorów, polityków i finansistów. Że pod odezwą podpisani są prof. Franciszek Oppenheimer, prof. Albert Einstein, pos. Cohen—Reuss i td., rozumie się samo przez się.

Krótkie wiadomości.

— Najwyższa Rada międzysojusznicza wyznaczyła termin wymiany dokumentów ratyfikacyjnych definitywnie na 6 stycznia na godz. 4 popołudniu. Odpowiednie przygotowania już poczyniono.

— Ambasador angielski w Waszyngtonie, lord Grey, wyjeżdża dzisiaj (4 bm) w podróż powrotną do Anglii. Przez cały trzymiesięczny czas swego pobytu w Ameryce nie udało się uzyskać audyencyi u prezydenta Wilsona, ani też nie mógł oficyalnie objąć urzędowania. Mówią, że tak że 10 innych misyj czeka na wręczenie swych papierów uwierzytelniających.

— Take Jonescu pracuje obecnie nad doprowadzeniem do skutku sojuszu państw: Rumunii, Polski, Czechosłowacyi i Grecyi. O ile się do tego sojuszu przyłączy również niemiecka Austrya i Węgry, powstanie blok państw, obejmujący 75 milionów mieszkańców. Byłby to najskuteczniejszy wał obronny, oddzielający Niemcy od Rosyi.

— W obszarze Renu i Menu wyrządziły wylewy olbrzymie szkody. W dniu 1 b m. dało się w wielu okolicach nadreńskich odczuć przez kilka sekund trwające trzęsienie ziemi. W tym dniu wystąpił Men ze swych brzegów. Wszędzie przedsięwzięto ze strony czynników komunalnych i państwowych akcye ratunkowe.

— W rządzie rosyjskiej republiki zachodnio południowej zasiadają trzej Żydzi: Margulies (radykalny demokrata), minister dla handlu, aprowizacyi i amunicyi, Horn (umiarkowany socyalista) i Isyński (bezpartyjny socyalista), ministrowie bez portfelów.

— Na wiecu, który się niedawno temu odbył w Londynie, oświadczył kapitan Ormsby Gore, przedstawiciel rządu angielskiego przy organizacyi syońskiej, iż przeważająca większość narodu angielskiego jest za żydowską Palestyną. Żadne zmiany w rządzie nie spowodują zmiany w polityce palestyńskiej.

— W Londynie odbył się wieczór chanukowy dla 2500 dzieci, na którym rab. Lasarus przemawiał o żydowskiej Palestynie.

— Ostrog nad Donem jest w pospiechu ewakuowany. Denikin cofa się na Kaukaz.

— »Izwiestia« donosi że deputacya indyjska przybyła do Rosyi celem pertraktowania z Rosyą sowiecką w sprawie przymierza z Indyami.

Odezwa posłów żydowskich w sprawie spoczynku niedzielnego.

»Dos Jidische Folk« z dnia 30. grudnia r. ub. zamieszcza odezwę posłów żydowskich treści następującej:

ŻYDZI!

Sejm ostatecznie uchwalił projekt ustawy o czasie trwania pracy w handlu i przemyśle, ustanowiwszy niedzielę i święta chrześcijańskie, jako bezwzględne dni odpoczynku dla wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej. Wszystkie nasze poprawki odrzucone zostały jednomyślnie, wszystkimi głosami przeciwko naszym głosom. Nie liczono się z mnóstwem depesz pochodzących od rabinów, gmin i żydowskich związków zawodowych. Nie wzięto pod uwagę protestujących rezolucyi wieców robotniczych. Protestujący głos całego narodu żydowskiego, wszystkich jego klas i partyj pozostał głosem wołającego na puszczy.

W Sejmie i we wszystkich jego komisyach naprożno staraliśmy się dowieść wszelkiemi możliwymi argumentami, że się popełnia gwałt na trzech milionach Żydów w kraju zmuszając ich bądź do znieważenia jednej z największych zasad religii, bądź też do świętowania przez 2 dni w tygodniu. W zaślepieniu antysemickiem, w dążeniu do ekonomicznego osłabienia Żydów, wyparcia ich z placówek gospodarczych i z kraju, nie chciano się z niczem liczyć, z żadnym argumentem, z żadną okolicznością, a teror antysemityzmu był tak wielki, że prócz nas, nie znalazł się w Sejmie nikt, ktoby się odważył otwarcie wystąpić w obronie słusznych poprawek żydowskich.

Zato pewien osobnik, który już faktycznie oddawien dawna stracił wszelkie poczucie łączności z żydostwem, miał czelność wystąpić otwarcie przeciwko naszym poprawkom. Uczynił to członek PPS. Perl, w mowie, która niewątpliwie jeszcze pogorszyła nastrój, który panował w Sejmie; bowiem skoro »Żyd« jest przeciwko żydowskim żądaniom, to wszak nieżydzi tembardziej nie mogą dawać im posłuchu. Podobnie zachowywali się podczas głosowania wschodnio-galicyjscy asymilatorzy, którzy się znaleźli w Sejmie tylko dlatego, że w ich okręgach nie odbyły się wybory. Nie zabrakło im odwagi do popełnienia zdrady i gwałtu nad Żydami. Nasze prawo do świętowania soboty ma być teraz zniesione. Chce się nas zmusić, abyśmy się wyrzekli naszej soboty, chce się złamać formy naszego życia oraz pogwałcić wolność sumienia naszego. Chce się złamać naszą siłą odporną, osłabić nasze siły żywotne, bowiem postawiono sobie za cel »unarodowić« miasta, »odżydzić« handel i państwo. I mniema się, że się tego dokona przez uchwalenie jakiegoś prawa. Zbyt nisko się ocenia nasze uczucia religijne, naszą narodową swoistość, naszą siłą odporu. Wmawiają sobie, że podobnie, jak zlekceważono głos posłów żydowskich, tak samo można się nie liczyć z potężną wolą narodu żydowskiego i jego mocnem przywiązaniem do religii oraz do form życiowych uświęconych przez tysiąclecia.

ŻYDZI!

Jesteśmy pewni, że życie rychło wykaże, iż wszystkie te obliczenia były z gruntu fałszywe. Nie wątpiliśmy ani przez chwilę i nadal nie wątpimy, że naród żydowski dowiedzie, żeśmy nie wyssali z palca naszych żądań, że z nami są wszyscy, cały naród, robotnicy, rzemieślnicy i kupcy. Walka o sobotę, o naszą religię i naszą swoistość narodową, nie jest jeszcze skończona. Przegraliśmy w Sejmie, lecz nie znaczy to jeszcze, abyśmy przegrali w życiu. Musimy i będziemy nadal wszystkiemi siłami bronić naszych świętości; można nas złamać, ale zgiąć — nigdy!

ŻYDZI!

Wkrótce ma wejść w moc ustawa o absolutnym odpoczynku niedzielnym. Wkrótce zetknie się ona z prawdziwem życiem, z naszym tysiącletnim uporem i poświęceniem, z naszą wiarą w zwycięstwo i sprawiedliwość.

Posłowie żydowscy:

I. Gruenbaum, rabin Halpern, M. A. Hartglas, S. Hirszhorn, Dr. S. Weinziher, Dr. O. Thon, H. D. Nomberg, H. Farbstein, Rabin Perlmutter.

Warszawa, grudzień 1919.
W Chanukę.

Poseł Rosenblatt nie podpisał odezwy wskutek nieobecności.

Sprawozdania poselskie dra Thona.

JAROSŁAW.

(Kor. wł. „Now. Dziennika").

W dniach 24 i 25 grudnia z. r. gościło nasze miasto posła dra Ozyasza Thona. W środę dnia 24 grudnia odbyło się w sali »Jad Charuzim« zgromadzenie ludowe. Pomimo wielkiego ruchu targowego przed wigilią zebrały się tłumy ludzi i czekały cierpliwie przez 2 godziny z powodu spóźnienia pociągu, aż do rozpoczęcia zgromadzenia. Zagaił je Dr Rager w imieniu organizacyi syońskiej, poczem Dr Thon zabrał głos do sprawozdania poselskiego. Na wstępie zaznaczył, że jako poseł nie uważa się za »glebae adscriptus«, za przywiązanego wyłącznie do ziemi krakowskiej, ale jest posłem na Sejm konstytucyjny Rzeczypospolitej polskiej i jako taki występuje we wszystkich sprawach państwa dotyczących, a reprezentuje Żydów całej Małopolski. Mowca przechodzi różne fazy działalności zjednoczenia posłów żydowskich w Sejmie następnie omawia ogólną sytuacyę w żydostwie, traktat pokojowy w odniesieniu do siedziby narodu żydowskiego w Palestynie i gwarancyi praw mniejszościowych w golusie. Reasumując twierdzi, że o ile tu w kraju nie udało się jeszcze wywalczyć zupełnej poprawy doli, to wywalczono respekt i poważanie dla narodu żydowskiego i jego postulatów, a stąd już do sympatyi krok jeden. A tam w kraju naszych ojców, w kraju naszych synów, wschodzi już jutrzenka swobody.

Publiczność słuchała z uwagą i entuzyazmem wywodów swego reprezentanta.

Z aplauzem i jednomyślnie uchwalono przedłożoną przez p. Potsachera następującą rezolucyę: Ludność żydowska miasta Jarosławia, zgromadzona dnia 24 grudnia 1919 w sali »Jad Charuzim«, wyraża posłowi drowi Ozyaszowi Thonowi, jako swemu reprezentantowi pełne zaufanie i dziękuje mu za jego niestrudzoną i pełną poświęcenia działalność dla sprawy żydowskiej tak w sprawach polityki krajowej, jak też i w sprawie palestyńskiej.

Na uwagę zasługuje tu szczegół ze zgniłej polityki kahalnej. Kahał jarosławski miał oficyalnie powitać Dra Thona na zwołanem ad hoc posiedzeniu. Sprzeciwił się temu przewodniczący kahału, p Stiisower, i mimo że kahał jednomyślnie prawie uchwałę taką powziął, on uchwałę utrącił i nie dopuścił do jej przeprowadzenie.

Po zgromadzeniu przyjmował Dr. Thon deputacye m. i. deputacyę tow. kupców i poszkodowanych podczas ekscesów listopadowych i osoby prywatne.

Wieczorem odbył się w lokalu freblówki »Bet Am« bankiet, który udał się pod każdym względem wspaniale. Zawdzięczyć to należy w wielkiej mierze tutejszym Mirjamkom. Zaproszonych było 70 osób. Toasty wygłosili Dr. Buchheim, Dr. Rossberger, Dr. Händel, który interpelował gościa o różne kwestye, dręczące niepokojem świat syoński: w chwili obecnej, następnie przew. tow. kupieckiego aptekarz p. Mahl, p. Weinbaum Eliezer (języku żydowskim): p. Spiegel Szalom (w języku hebrajskim), ktorzyto ostatni witali w Drze Thonie mistrza żydowskiej młodzieży, pełnego wiary i młodzieńczości. Dr. Thon odpowiedział na toasty w przeszło godzinnej mowie. Wśród podniosłego nastroju zabawiono do godziny w pół do drugiej w nocy i z niezatartem wrażeniem opuszczali uczestnicy to pamiętne zebranie.

W dniu następnym zwiedził Dr. Thon »Bet Am« i mieszczące się tam instytucye i organizacye. Szpaler szomrowy powitał gościa grumkiem »Hedad«, na które tenże odpowiedział w serdecznych słowach. Jako przewodniczący organizacyi witał gościa u wrót odświętnie przystrojonego domu Dr. Buchheim. Dr. Thon odwiedził najpierw kwucę szomrową w jej lokalu. Kwiatami zabawą i śpiewem hebrajskim witali gościa nasi najmniejsi w frebiówce. W organizacyi »Mizrachi« witał Dra Thona dłuższą przemową nasz dzielny nauczyciel hebrajski p. Chelemer. Następnie bawił Dr. Thon u rady nadzorczej tutejszego »Hechaluca«, udzielał wyjaśnień co do możności wyjazdu krzepił i dodawał otuchy do pracy. Powitał po hebrajsku gościa przewodniczący »Hechaluca« p. Fusteig. Dłuższy czas zatrzymał Dra Thona związek akademicki »Świt«, gdzie p. Eliezer Weinbaum w przemówieniu hebrajskim i polskiem określił nastrój duchowy tej części akademików syońskich, która wśród pracy organizacyjnej żyjąc, pragnie ściślejszego duchowego kontaktu z wielkimi przywódcami ruchu syońskiego. W szczerych i serdecznych słowach odpowiadał Dr. Thon i pozostawił to silne przeświadczenie, że ruch syoński posiada jeszcze w swych prowodyrach tę siłę etyczną, która jest w stanie zadowolić młodzież.

W pięknie przystrojonym lokalu »Mirjam« odbyło się posiedzenie komitetu lokalnego organizacyi syońskiej, rozszerzonego o delegatów z okręgu i gości. Dr. Buchheim przywitał Dr. Thona i złożył sprawozdanie z pracy komitetu. Dr. Thon wyraził zadowolenie ze stanu i pracy organizacyi jarosławskiej, następnie udzielił kilka poufnych informacyj o stanie sprawy palestyńskiej.

Z »Bet Amu« udał się poseł Dr. Thon do domu dla sierót żydowskich instytucyi, w której działalności wychowawczej widoczny jest zdrowy wpływ organizacyi syońskiej.

Dr. Thon opuszczał miasto z dodatniem naogół wrażeniem. A miasto długo jeszcze zachowa w pamięci jego obecność.

Rada m. Krakowa przeciw reformom walutowym min. Grabskiego.

Na onegdajszem posiedzeniu Rady miejskiej po dłuższej dyskusyi uchwalony został następujący wniosek, protestujący przeciw zarządzeniom min. skarbu Grabskiego:

1) Rada miejska konstatuje, że ostatnie rozporządzenia ministerstwa skarbu w sprawach koronowych, wydane bez współudziału Sejmu, są w wysokim stopniu krzywdzącemi dla Małopolski i mogą za sobą pociągnąć nieobliczalne wstrząśnienia ekonomiczne.

Wobec tego Rada miejska domaga się bezwarunkowego cofnięcia powyższych rozporządzeń i uprasza prezydyum, ażeby odpowiednie kroki poczyniło w tym względzie u posłów i u rządu.

2) Rada miejska domaga się, ażeby rząd jak najspieszniej zaopatrzył swoje kasy i Polską krajową Kasę pożyczkową w odpowiednie zasoby not koronowych, które są potrzebne dla wypełnienia zobowiązań koronowych wobec obywateli Małopolski, albowiem wskutek braku koron banki nie wypłacają należytości swoich wskazując na to, że mają zapasy ulokowane w kasie pożyczkowej, która znowu nie wypłaca z powodu braku koron; tak samo kasy rządowe nie wypełniają swoich zobowiązań koronowych, wskutek czego powstaje wielkie zamieszanie w obrocie pieniężnym i strony ponoszą znaczne szkody.

3) Przy unifikacyi pieniędzy papierowych w Polsce należy przyjąć za zasadę korona za markę i należy przez pewien czas pozostawić w obiegu płatniczym korony na równi z markami. Dodatkowa rezolucya: Rada miasta domaga się od rządu natychmiastowego przeprowadzenia unifikacyi waluty,a w razie wprowadzenia jakichkolwiek zmian uwzględnienia w pierwszym rzędzie interesów funkcyonaryuszy państwowych i robotników.

KRONIKA.

Kraków, 4 stycznia.

Chleb za tydzień ubiegły rozpoczną wydawać piekarnie i sklepy rejonowe po 1 kg na osobę od niedzieli 4 bm. za odłączeniem 57 odcinka legitymacyi zbiorowej. Nadeszłe w ostatnich dniach transporty zboża pozwalają na wydanie za bieżący tydzień również po 1 kg chleba. Wydawanie rozpocznie się dopiero w połowie następnego tygodnia Zapowiedziane wydawanie pęczaku po 25 dkg na osobę rozpocznie się również od niedzieli 4 bm. za odłączeniem 57 dolnego odcinka legitymacyi zbiorowej.

Z Gazowni miejskiej donoszą, że ubiegłej nocy nadszedł mały transport węgla dla gazowni Wobec tego ruch nie będzie wstrzymany przez najbliższe dwa dni. Nie mając żadnych zapasów węgla Gazownia miejska pracować będzie odtąd z dnia na dzień w miarę transportu węgla. W każdym razie na wypadek zamknięcia gazowni na 24 godzin naprzód zawiadomioną zostanie publiczność, która wówczas winna przestrzegać wydanego onegdaj rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia dopływów gazowych.

Przedłużenie terminu sprzedaży ciastek. Na podstawie uchwały Rady przybocznej aprowizacyjnej w dniu 29 bm. Magistrat przedłuża termin sprzedaży istniejących zapasów ciastek z mąki pszennej, żytniej, owsianej i jęczmiennej do 10 bm. włącznie.

Cofnięcie linii akcyzowej poza obręb Podgórza. Z dniem 1 bm. cofniętą została linia akcyzowa poza obręb Podgórza, Płaszowa i Ludwinowa, a tem samem znikły urzędy akcyzowe a mostów III i starego na Wiśle. Nowe urzędy akcyzowe umieszczone są na krańcach miasta w nowo wybudowanych domach.

Godne naśladowania. Wszyscy funkcyonaryusze lub dyrekcyi policyi wpisali się w dniu wczorajszym na członków krak. ochotniczego Tow ratunkowego.

O porządek i czystość w sklepach i restauracyach. Magistrat przypomina, iż według rozporządzenia z 14 grudnia 1918 r. wszystkie lokale handlowe i przemysłowe, w których sprzedaje się, przechowuje lub przygotowuje się przedmioty spożywcze, mają być utrzymywane w czystości i porządku. Dotyczy to przedewszystkiem sklepów i restauracyi, utrzymywanych obecnie przeważnie brudno i nieporządnie.

Tyfus w aresztach miejskich. Z powodu 2 wypadków tyfusu w aresztach policyjnych ‚pod Telegrafem' odstawiono więźniów do aresztów miejskich przy ul. Skawińskiej. W dniu wczorajszym wybuchł i tam tyfus plamisty.

Z „Bagateli". Dzisiejsza popołudniówka w „Bagateli" przyniesie wesołą farsę Feydeau'a pt. ‚Dudek' — przedstawienie wieczorne ‚Kobietę bez skazy' Zapolskiej. Rolę główną kreować będzie p. Kozłowska. W poniedziałek ujrzymy znowu Molnara ‚Konfekcyę męską' z pp. Czarnowskim, Fritschem, Łacką, Bruczową i Brzeskim w głównych rolach, we wtorek popołudniu ‚Roztwór prof. Pytla' a wieczorem ‚Tancerkę' cieszącą się stale powodzeniem.

Najbliższą premierą będzie arcywesoła farsa M. Hennequin'a i Vebera pt. ‚Czy jest co do oclenia'. Krotochwila ta cieszy się obecnie ogromnem powodzeniem w teatrach paryskich, gdzie grana pt. Vous n'avez rien a d'eclarer? ściąga codziennie tłumy publiczności. Premiera nowej farsy odbędzie się we czwartek 8 bm.

W noc wigilijną ‚Trzech Króli' odbędzie się w ‚Bagateli' o g. 11 wesoła rewia humoru z identycznym programem, który w noc sylwestrową tak serdecznie wszystkich ubawił. Bilety już można nabywać w kasie teatru.

Współczesna szopka krakowska — jak już donosiliśmy — zawita do Bagateli w noc Trzech Króli o g. 11 w nocy. Na dwumetrowej scence pojawią się ucieszne, artystycznie wykonane figurynki i przemówią do widzów piosenką i żartem, który nietylko ubawi serdecznie ale i ukłuć potrafi ostrą lecz trafną satyrą. Ze względu na ogromne zainteresowanie się szopką i silny pokup biletów, pospieszyć się należy z zamawianiem miejsc. Kasa teatru otwarta dzień cały sprzedaje bilety na wszystkie repertoarem ogłoszone przedstawienia.

Tadeusz Szelc znakomity skrzypek, odegra na koncercie we wtorek, d. 6 bm. w sali ‚Sokoła' Brahmsa: Sonatę A dur, Głazunowa: Koncert a-moll i Lalo: Symfonię hiszpańską. Współudział w koncercie przyjął prof. Łabuński. Czysty dochód przeznacza Tow. Muzyczne na ‚żołnierza w polu'. Pozostałe bilety do nabycia w księgarni Eberta, ul. Sławkowska.

W Kollegium wykładów naukowych (Rynek gł. A—B 39) odbędą się następujące wykłady: w poniedziałek 5 bm. prof. Ign. Chrzanowski Rzut oka na literaturę rosyjską, w czwartek 8 bm. prof. dr Józef Flach Walka obojga płci, w sobotę 10 bm. prof. dr Józef Reiss: Beethoven z ilustr. muz.) Początek o g. 7 wieczór.

Spęd bydła. Na targ od 20 do 31 grudnia spędzono buhajów 191, wołów 106, krów 186, jałówek 176, cieląt 608, nierogacizny 1939, razem 3206 zwierząt. Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje 1100—2200 K, woły 1700—2200 K, krowy 800—1800 K, jałownik 875—1800 K, cielęta 1300—1700 K, nierogaciznę 1800—3000 K, bitej wagi: nierogacizna 2600—3800 K. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcyę miejscową 3180 sztuk, na konsumcyę innych gmin kraju 26 sztuk.

Zatonięcie dziecka. Wczoraj wyłowiono z Wisły koło Grzegórzek poduszkę i powijaki, napełnione kamieniami. Widocznie zaszedł tu wypadek utopienia dziecka, które w wodzie wypadło z powijaków i zatonęło.

Sprzeniewierzanie grosza publicznego. W najbliższych dniach odbędzie się przed tutejszym sądem karnym rozprawa przeciw kilku paniom z tzw. „arystokracyi", oskarżonym o przywłaszczanie sobie pieniędzy zebranych podczas zbiórek ulicznych.

Kradzieże mieszkaniowe na Kazimierzu zdarzały się już od dłuższego czasu. Onegdaj policya aresztowała kilku paserów, którzy nabywali rzeczy skradzione i sprzedawali je na tandecie. Aresztowani zostali; Leon Gajer (syn słynnego Arona), Samuel Kukuruc i Regina Schärzer. Wśród odebranych im przedmiotów znajduje się zegarek damski, kilka złotych pierścionków (jeden z wyrytym napisem „kochanej Fileczce" 3. 11 1918) i inne rzeczy. Złodzieje, którzy dopuszczali się tych kradzieży, pochodzą z Kongresówki.

Przemycanie prowiantów zagranicę Na dworcu kolejowym przytrzymano wczoraj dwóch funkcyonaryuszów kolejowych, Alfonsa Jentschitscha i Ant, Bihala Niemców, pełniących służbę przy pociągu koalicyjnym, którzy w pociągu tym usiłowali wywieźć z Polski kilkadziesiąt kilogramów wędlin, kilka zabitych gęsi i inne prowianty. Prowianty znaleziono ukryte pod siedzeniami i oddano je do starostwa, oddziału kontroli towarów.

Sprawca licznych kradzieży hotelowych. 19-letni Edward Dasko, prócz wymienionych już kradzieży i oszustw, skradł również większą ilość asygnat pożyczki państwowej. Podczas rewizyi w mieszkaniu jego przy ul. św. Jana 5, znaleziono 16 asygnat po 500 K, sprytnie ukrytych pod podłogą.

Napad na ulicy. Wczoraj wieczór na Kazimierzu nieznani bandyci napadli na 25 l krawca Dawida Fleischera i ciężko go poranili nożem.

KOMUNIKATY.

Celre Syon. Z cyklu wykładów: Dziś, w niedzielę ‚Dzieje pionierstwa życowskiego w Palestynie' ref. p. Freunda.

Z dniem dzisiejszym funkcyonować zaczyna bezpłatna ‚poradnia dla robotników samouków.' Zgłoszenia ustne codziennie między 8—10 wiecz. w sekretaryacie lub pisemne na adres Celre-Syon Podbrzezie 4 dla ‚Poradni'.

REPERTUAR „BAGATELI"

Niedziela pop. ‚Dudek' wiecz. ‚Kobieta bez skazy'

Poniedziałek: ‚Konfekcya meska' — o 11 w nocy ‚W noc wigilijną Trzech Króli'

Z kraju.

Znowu pożar teatru w Warszawie. W nocy z piątku na sobotę padł pastwą płomieni teatr »Marywill«. Straty właściciell teatru wynoszą setki tysięcy marek. Gmach teatru wynajął niedawno magistrat na rok cały z zastrzeżeniem prawa nabycia na własność. Według orzeczenia monterów teatralnych powodem pożaru było znowu tak zwane krótkie spięcie w orzewodach elektrycznych. Około godziny 2 w nocy ogień ugaszono już niemal całkowicie.

Ze świata.

Pożar w Florisdorfie. L. WIEDEN. (Telefonem). Dziś rano spłonęły warsztaty budowy wagonów kolei północnej w Florisdorfie pod Wiedniem. Zapełnie spalonych jest 32 lokomotyw i bardzo wiele wagonów. Szkoda wynosi miliony.

NADESŁANE

Za rubrykę tą redakcya nie odpowiada

Podziękowanie.

Za długotrwałe i troskliwe leczenie matki i żony w ciężkiej i niebezpiecznej chorobie zasyła tą drogą Drowi Trammerowi z Tarnowa wyrazy szczerego uznania i głębokiej wdzięczności 2905

Rodzina Pomeranzów z Tarnowa.

GIEŁDA KRAKOWSKA z dnia 3 bm.

Waluty:	Ofiar.	Żądane	transakcye	
Marki polskie	100 —	118 —	—,—	—,—
Ruble carskie po 100 rb.	—,—	—,—		—,—
„ „ „ 500 „	210.—	220.—	218 —	216 —
„ dumskie	63:—	68.—		—,—
Franki franc.				
„ drobne	—,—	—,—		—,—
Dewiza Berlin	—,—	—,—		—,—
Dewiza na Zurych	—,—	—,—		—,—

Moratoryum przedłużone do 1. lipca b. r.

WARSZAWA. PAT. Rozporządzenie rady ministrów w sprawie moratoryum dla Małopolski opiewa:

Na podstawie art. 53 ustęp II ustawy

KINO „OPIEKA“ [illegible]ŁONA 17 Tel. 2474

Program od soboty 3 stycznia

Nadzwyczajna senzacya. Nadzwyczajna senzacya.

Największy dramat kryminalny świata wytwórni Gaumont w Paryżu p. t.

„KRWAWE ZMORY PARYŻA“ Serya I.

[illegible]

Cały dochód przeznaczony dla Inwalidów

---

z dnia 26 czerwca 1919 r. (Dz. p. Nr. 51 poz. 352) rada ministrów zarządza co na stępuje:

Art. I: Przesunięte zostają następujące terminy w ustawie z dnia 26 czerwca 1919 roku (Dz. P. 51 poz. 352):

a) W art. 1, 9 11, 16, 19 21 i 26 termin 31 grudnia 1919 r. na 30 czerwca 1920 r.

b) W art. 1 i 11 poz. 3 termin 1 stycznia 1920 r. na 1 lipca 1920 r.

c) W art. 16 termin z 20 czerwca 1919 r. na 31 grudnia 1919 r.

d) W art. 16 i 21 termin 20 września 1919 r. na 31 marca 1910

e) W art. 19 termin 1 maja 1919 na 1 listopada 1919.

f) W art. 21 termin 1 lipca 1918 na 1 stycznia 1920 r.

g) W art. 11 poz. 2 termin 1 stycznia 1920 na 1 stycznia 1921 r.

Nadto wstawiono w art. 11 poz. 2 na dacie »1919 rok« datę »1920 rok.

Art. II Ustęp 3 artykułu VII powyższej ustawy stosowany będzie także do tych osób, które służyły w armii polskiej w byłym pierwszym, drugim i trzecim wschodnim korpusie, lub w późniejszych formacyach armii Hallera na obszarze b. cesarstwa rosyjskiego i powodu wypadków wojennych nie mogły wrócić do kraju.

Art. III Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1920

W niedzielę dnia 4-go stycznia 1920 r. odbędzie się w lokalu

krakowskiego stowarz. kupców przy ulicy Grodzkiej l. 43

ODCZYT

d. Dra Br. Josefsta w Krakowie p. t.

Projekt ustawy przeciw lichwie i spekulacyi.

(Ciąg dalszy). 1474

Początek o godzinie 4 popołudniu.

Inteligentnego chłopca z ładnem pismem przyjmie instytucya społeczna, Zgłoszenia przyjmuje się między 10—11 w biurze Centralnego Komit tu opieki nad woj, sierotami Gertrudy 8. 2947

Dom narożny 1 piętrowy w Podgórzu do sprzedania Wiadomość; Kraków, Sukiennice, sklep p, M, Jurry, 2945

Poszukuję zaraz panny [illegible] władającej językiem franc, do 3 podrosłych dzieci za dobrem wynagrodzeniem i całem utrzymaniem, — Wiadomość w Restauracyi Wasserlaufa, Stradom 11. 2942

Rutynowana korespondentka polsko niemiecka poszukuje zajęcia półdniowego, — Zgłoszenia pod „Korespondencya« do Administracyi Nowego Dziennika. 2946

Młodzieniec 20 letni z 8 miesięczną praktyką w urzędzie cłowym w Tarnowie, jakoteż w firmie spedycyjnej Józ. J. Leinkauf w Tarnowie wyznający się na interesach spedytorskich poszukuje posady w zakres powyższych robót wchodzącej z płacą mies 1500 K. Georg Wasserstein Tarnów ul. Polna 272 1326

Starsza osoba poszukuje posady pielęgniarki przy dzieciach, kasyerki, sprzedawczyni lub jako zarządczyni gospodarstwa Zgłoszenia przyjmuje Komitet Pomocy Żydów Polskich, ul. Stolarska 15. 1486

Dnia 30 grudnia 1919 roku skradziono z bóżnicy w Zakopanem około 20 sztuk talesów obszytych (srebrnemi turami) Domniemanym sprawcą jest młody chłopiec, Żyd, blondyn patrzy zezem. Prosi się wspól wyznawców, by w razie zaofiarowania kupna przytrzymali sprawcę. 1479

Lekcye matematyki i fizyki także w języku niemieckim. — Wiadomość Basztowa 18 II. p. na prawo — popołudniu. 1470

Ambulatoryum lekarsko dentystyczne w Chrzanowie poszukuje natychmiast praktykanta 1467

Poszukuję lokalu

na składy i stolarnię z większym podworcem i bramą wjazdową. Za pośrednictwo 2 3000 Kor. Zgłoszenia pod »Stolarnia« do biura »Ruch« w Krakowie. Szczepańska 9. 1469

Poszukuje się 1468

50 robotnic wprawionych w szyciu na maszynie **50 robotnic** wprawionych w szyciu ręcznem, Przyjęte mogą być tylko te, które wykażą się świadectwami, że szyły już w podobnych zakładach. Zgłoszenia przyjmuje biuro **Powszechnego Towarzystwa konfekcyjnego w Krakowie ulica Marka L. 35** codziennie od godz. 10—12 przedpołudniem

HURTOWNIA PERFUMERYI

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące jak: Pasty do zębów, kremy dla twarzy, pudry, wodę kolońską, brylantyny, wody toaletowe, mydła toaletowe i do golenia po cenach fabrycznych 1188

Maks Landwirth

Kraków, Dietlowska 40

Zeszyt 7 miesięcznika żydowskiego **„ESRA“** pod Redakcyą **Eugena HÖFLICHA** ukaże się za kilka dni W wydanych dotychczas zeszytach umieszczone zostały m. i. prace: H. Bergmanna, A. Böhma, Dra M. Brodа, M. I. bin Gorion, N. M. Gelbera, E. Höflicha, E. Müllera, A. Nadla, R. Weltscha, Dra H. Torczynera, A. Zankera. Abonament kwartalny wynosi K. 11— wraz z przesyłką. Numer pojedynczy K 3 60 1477 Zamówienia przyjmuje wyłączne zastępstwo dla Polski **Wydawnictwo „Karmenu“ Lwów, Krasickich 10 i każda Księgarnia.**

Ważne dla wszystkich!

Żądajcie tylko znanych z dobroci wykwintnych

MYDEŁ TOALETOWYCH

wyrobu fabryki

„Helios“ w Warszawie

Wyrób przedwojenny. 1327 Wyrób przedwojenny.

Do nabycia we wszystkich perfumeryach, drogueryach itp

[illegible], **mankiety i t. d.** przyjmuje do prania i wy[illegible] pedantycznie z po[illegible] w krótkim terminie

[illegible] POLSKA

[illegible]

w Krakowie, Centrala Kolejek 8

Filie: 1000

ulica Długa L. 27. —

[illegible] L. 23. [illegible] L. [illegible]

Podgórze, ulica [illegible] L. 5. — —

Poszukiwany Szadchen mający przystęp do lepszych zamożnych domów (także z prowincyi) dla młodego człowieka na stanowisku, — Zgłoszenia pod »Okazicielowi kwitu inseratowego Nr 5014« do Adm, N, Dz. 2941

Poszukuje się zaraz Szadchena zamieszkałego w Nowym Sączu za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod »F, U,« do Administr, Nowego Dziennika 2940

Właściciel frontowego sklepu korzennego w dz VIII przyjmie spólnika z większym kapitałem, ewentualnie zgodzi się na inne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia list. pod »S. K. L.« do Adm, N. Dz. 2936

Sfath Amenu Samouczki polsko-hebrajskie **M. Ratha**

Już nadeszły 2904

i są do nabycia w cenie K. 30, (wraz z przesyłką) w księgarni

Judy Bornsteina w Krakowie, ulica Krakowska L. 12.

Przy większym odbiorze znaczny rabat

Palcie tylko Tutki „Kadimah“

gdyż 10% z ceny kupna otrzymuje Żydowski fundusz narodowy

dostarcza 1478

FABRYKA TUTEK

Antman i Eleiman, Lwów, Szpitalna l. 1

Kupię Lokomobile

»Lanza« lub »Wolfa« 60 HP, — 100 HP, możliwie z przedpaleniskiem, Zgłoszenia z podaniem roku budowy, wielkości ciśnienia pary i ceny do Adm, N, Dz, pod »Lokomobila« 1488

Panny biegle stenografującej i piszącej biegle na maszynie oraz 1484

dwóch praktykantów poszukuje Biuro Spedycyjne Romana Libana Kraków, Radziwiłłowska L, 30,

[illegible] **kobiet żydowskich**

poszukuje zdolne panny do dzieci oraz nauczycielki z językiem francuskim. 1451

„Salon Sztuki“ ul. Szpitalna Nr. 40. (naprzeciw teatru miejskiego)

Sprzedaż i kupno obrazów [illegible] polskich i [illegible] kowanych. [illegible] stworzy nabywanie [illegible]

[illegible]

Konces. majster murarski (żyd) z majątkiem kilkudziesięciu tysięcy koron i dalszego bardzo znacznego poręczenia, poszukuje zajęcia w swym zawodzie u innych majstrów, budowniczych itp. dla samodzielnego prowadzenia budowy, albo jako podmajstrzy odpowiednio płatny lub też jako zawiadowca w składach materyałów budowlanych. — Łaskawe zgłoszenia z grzeczności przyjmuje firma »Tęcza« Kraków, Czarnowiejska 72. 1483

Mamy do oddania olej rzepakowy 2911 czysty, jadalny w większej ilości. — »Rolnik« Kraków, Skrytka poczt. 46.

Redaktor naczelny i odpow. Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Drukiem M, Deutschera w Krakowie, B. Ciała 10 — Tel, 1556.